

Kansallisen opettajankoulutus- foorumin asettamat tavoitteet opettajan osaamiselle (Luonnos)

Jari Lavonen

Opettajankoulutusfoorumin puheenjohtaja

Opettajankoulutusfoorumin tunnistamat opettajankoulutuksen haasteet

■ lapsen, oppilaan ja opiskelijan taso

- lasten ja nuorten hyvinvointi,
- oppimiseen sitoutuminen,
- oppimisvaje ja koulutuksellinen tasa-arvo ;

■ luokka- ja ryhmätaso

- tuen ja ohjauksen järjestäminen ja
- laaja-alaisen osaamisen tukeminen;

■ oppilaitosten ja koulutuksen järjestäjän taso

- oppivelvollisuuden laajentaminen,
- opettajien, rehtoreiden ja johtajien hyvinvointi,
- yhteisö- ja johtamisosaamisen vahvistaminen;

■ yhteiskunnan taso

- koulutuksen saavutettavuus,
- globalisaatio,
- ilmastonmuutoksen ehkäiseminen, kestävän kehityksen edistäminen,
- digitalisaatio ja tekoäly koulutuksessa ja työelämässä sekä
- maahanmuuttajataustaisten oppijoiden kotoutumisen tukeminen,.

■ opettajankoulutus

- jatkuvan oppimisen mallien kehittäminen,
- täydennyskoulutus, opettajankoulutuksen houkuttelevuus, kelpoisten opettajien, rehtoreiden ja johtajien saatavuus sekä
- toisaalta ikäluokkien pieneneminen sekä kansainvälistyminen

Opettajan asiantuntijuus ja osaaminen

Tavoitteet perus-, perehdyttämis- ja täydennys-koulutukselle/ jatkuvalle oppimiselle

Laaja-alainen perusosaaminen

- syväallinen oman alan osaaminen
- pedagoginen ja didaktinen osaaminen
- opetussuunnitelmaosaaminen
- tieto oppijoista ja erilaisten oppijoiden tukemisesta
- arvo-, kulttuuri-, tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyöosaaminen
- kriittinen ajattelu ja tutkimusosaaminen
- kestävyysosaaminen sekä
- monipuolisten oppimisympäristöjen hallinta ja niihin liittyvä pedagogiikka

Uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus

- luova, utelias, rohkea, yritteliäs ja tutkiva työote haasteita kohdattaessa ja opetusta kehitettäessä
- opetussuunnitelman, opetuksen, ohjaamisen ja oppimisen sekä koulutuksen innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto yhteistyössä verkostoissa ja kumppanuukissa
- yhteistyöosaaminen paikallisissa ja globaaleissa konteksteissa

Oman osaamisen ja oppilaitoksen jatkuva kehittäminen

- jatkuva oppiminen ja urasuunnittelu
- tutkimusten, arviointien (ml. itsearviointien) ja palautteiden käyttö itsensä ja työyhteisön kehittämisessä
- johtamisosaaminen ja yhteisöosaaminen, jota tarvitaan yhteisöllisessä toimintakulttuurin kehittämisessä

Australian opettajastandardit

- **Opettajan tieto:**
 - tieto oppijoista ja siitä, kuinka he oppivat
 - ainetieto ja kuinka se opetetaan
- **Ammatilliset käytänteet:**
 - ”tehokkaan” opetuksen suunnittelu, opettaminen ja oppiminen
 - turvallisen oppimisympäristön luominen ja ylläpitäminen
 - arviointi, palautteen antaminen ja oppimisen raportointi
- **Ammatillinen oppiminen:**
 - sitoutuminen ammatilliseen oppimiseen
 - sitoutuminen yhteistyöhön kollegojen, vanhempien ja yhteisön kanssa

Opettajan asiantuntijuus ja osaaminen

Laaja-alainen perusosaaminen

- syväallinen oman alan osaaminen
- pedagoginen ja didaktinen osaaminen
- opetussuunnitelma-osaaminen
- tieto oppijoista ja erilaisten oppijoiden tukemisesta
- arvo-, kulttuuri-, tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyöosaaminen
- kriittinen ajattelu ja tutkimusosaaminen
- kestävyysosaaminen sekä
- monipuolisten oppimisympäristöjen hallinta ja niihin liittyvä pedagogiikka

Uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus

- luova, utelias, rohkea, yritteliäs ja tutkiva työote haasteita kohdattaessa ja opetusta kehitettäessä
- opetussuunnitelman, opetuksen, ohjaamisen ja oppimisen sekä koulutuksen innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto yhteistyössä verkostoissa ja kumppanuukissa
- yhteistyöosaaminen paikallisissa ja globaaleissa konteksteissa

Oman osaamisen ja oppilaitoksen jatkuva kehittäminen

- jatkuva oppiminen ja urasuunnittelu
- tutkimusten, arviointien (ml. itsearviointien) ja palautteiden käyttö itsensä ja työyhteisön kehittämisessä
- johtamisosaaminen ja yhteisöosaaminen, jota tarvitaan yhteisöllisessä toimintakulttuurin kehittämisessä

In Norway the learning outcomes defined as knowledge, skills and competence:

- ... academic knowledge and knowledge on scientific thinking and research methods
- ... take responsibility for developing and leading inclusive, creative, safe and healthy learning environments (skill)
- can contribute to both colleagues and the school's professional and organizational development
- ...

In Sweden for a Degree of Master of Arts/Science at secondary level the student shall demonstrate ..

- the knowledge and skills required to work autonomously as a teacher ...
- as well as insight into current research and development work
- ... capacity to create conditions in which all pupils can learn and develop (skill)
- the capacity to plan, implement, evaluate and develop teaching and educational processes individually and together with others ...
- ...

Opettajan asiantuntijuus ja osaaminen

Laaja-alainen perusosaaminen

- syväallinen oman alan osaaminen
- pedagoginen ja didaktinen osaaminen
- opetussuunnitelma-osaaminen
- tieto oppijoista ja erilaisten oppijoiden tukemisesta
- arvo-, kulttuuri-, tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyöosaaminen
- kriittinen ajattelu ja tutkimusosaaminen
- kestävyysosaaminen sekä
- monipuolisten oppimisympäristöjen hallinta ja niihin liittyvä pedagogiikka

Uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus

- **luova, utelias, rohkea, yritteliäs ja tutkiva työote haasteita kohdattaessa ja opetusta kehitettäessä**
- **opetussuunnitelman, opetuksen, ohjaamisen ja oppimisen sekä koulutuksen innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto yhteistyössä verkostoissa ja kumppanuukissa**
- yhteistyöosaaminen paikallisissa ja globaaleissa konteksteissa

Oman osaamisen ja oppilaitoksen jatkuva kehittäminen

- jatkuva oppiminen ja urasuunnittelu
- tutkimusten, arviointien (ml. itsearviointien) ja palautteiden käyttö itsensä ja työyhteisön kehittämisessä
- **johtamisosaaminen ja yhteisöosaaminen, jota tarvitaan yhteisöllisessä toimintakulttuurin kehittämisessä**

Opettajien ammatillisesta oppimisesta ja täydennyskoulutuksesta tehdyn tutkimuksen mukaan oppimista tukee

- Ammatillisen oppimisen pitkäaikainen luonne (Oliveira, 2010)
- Opettajien aktiivinen rooli ammatillisessa oppimisessa (Garet et al., 2001)
- Oppimisen yhteys luokkahuoneeseen ja käytännön kontekstiin
- Yhteistyö ja reflektointi kollegoiden kanssa (Avalos, 2011; Desimone, 2009; Van den Bergh et al., 2015).
- Opettajat ovat aktiivisia, kun he ohjaavat tai säätelevät omaa oppimistaan asettamalla tavoitteita ja refleктоivat sekä arvioivat omia oppimisprosessejaan ja oppimistaan (Kitchen & Figg, 2011; Luft ja Hewson, 2014; Mansvelder-Longayroux et al., 2007).
- Yhteistyö, keksustelu, reflektion aikana auttaa uskomusten ja/tai kokemusten jakamisessa ja tukee kokemuksista oppimisen (Hiebert et al., 2002).

1. Ennakointi ja opiskelijavalinnat

- **Opetus- ja kulttuuriministeriö ennakoi yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa** opettajatarvetta eri koulutusasteilla.
- **Korkeakoulut kehittävät yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja keskeisten sidosryhmien kanssa**
 - opiskelijavalintoja ja opettajien ydinosaamisen ottamista huomioon opiskelijavalinnoissa sekä
 - vahvistavat opetus- ja kasvatustalouden veto- ja pitovoimaa.
- **Korkeakoulut ja muut opettajille jatkuvan oppimisen tarjontaa järjestävät tahot** edistävät opettajien urapolun joustavia siirtymiä mahdollistamalla muun muassa lisäkelpoisuuksien ja -osaamisen hankkimisen eri vaiheessa uraa ja työn ohessa.
- **Koulutuksen järjestäjät** tukevat opettajia heidän jatkuvan osaamisen kehittämisessään.

2. Opettajien osaaminen ja jatkuva oppiminen

- Opettajankoulutusta kehitettäessä **korkeakoulut** ottavat huomioon opettajankoulutuksen
 - monialaisuuden,
 - teoreettiset näkökulmat (esimerkiksi opettajan osaamisen mallit),
 - käytännölliset näkökulmat (esimerkiksi mahdollisuudet opiskella eri korkeakouluissa) ja
 - tutkimusperustaisuuden sekä
 - kontekstit, joissa opettaja toimii, kuten henkilökohtainen, yhteisö ja globaali konteksti.
- **Opettajien työnantajat ja täydennyskoulutusta sekä muuta jatkuvan oppimisen tarjontaa järjestävät organisaatiot** kehittävät opettajien perehdyttämiskoulutusta ja jatkuvan oppimisen malleja tutkimusperustaisesti.

3. Opettajankoulutus vahvaksi yhteistyöllä ja verkostoilla

- **Korkeakoulut** vahvistavat opettajankoulutuksen ja tutkimuksen laatua ja opettajankouluttajien osaamista kannustamalla opettajankouluttajia osallistumaan yhteistyöhön, verkostoihin ja kumppanuuksiin sekä tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.
- Yhteistyötä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti ja yli korkeakoulu-, tiedekunta- ja koulutusohjelmatarajojen. **Siihen osallistuvat** opettajankouluttajien lisäksi opettajaopiskelijat ja opettajankoulutuksen sidosryhmät, kuten opettajajärjestö, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät sekä kolmannen sektorin toimijat.
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö** tukee yhteistyötä ja tapaamisia.

4. Osaavalla johtamisella oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi

- **Korkeakoulut** tunnistavat johtamisosaamisen opettajan osaamisalueeksi järjestäessään opettajankoulutusta ja jatkuvan oppimisen palveluita.
- **Korkeakoulut, OKM, OPH** kehittävät tutkimusperustaisesti opettajien, oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajien johtamisosaamiseen liittyvää koulutusta.
- **Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät** vahvistavat johtamisen yhteisöllistä luonnetta ja pedagogisen johtamisen roolia kasvatus- ja koulutusalailla.
- **Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot** kokoavat yhdessä linjaukset keskeisestä johtamiskoulutusosaamisesta ja kehittävät johtamisen tutkimusta ja johtamisosaamiseen liittyviä jatkuvan oppimisen malleja.

OKM:ssä johtamisfoorumi tavoittelee johtamiskoulutuksen kehittämisen suuntaviivoja